

TÁRSASÁGI KÖZLEMÉNYEK

Választmányi ülések

1954. november 5. Elnök: Markos György. Az elnök pár szóban megemlékezik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 37. évfordulójáról és méltatja annak az egész világra és az országunkra kiható jelentőségét. A főtítkárszámol Heinz Sanke berlini professzor magyarországi tartózkodásáról és előadásáról. A választmány határozatot hoz, hogy Sanke professzornak »A geopolitika a német imperializmus szolgálatában« c. cikkét a Földrajzi Közlemények közölje. Ezután a főtítkárszámol az UGI rendezőbizottságának az 1956-ban Rio de Janeiroban tartandó kongresszussal kapcsolatos levelét, beszámol az UGI tagság ügyében tett intézkedésekről. A választmány hozzájárult a főtítkárszámol ama javaslatához, hogy a Földrajzi Közleményeket a Társaság az általa patronált iskoláknak megküldje. Bonyhádi Jenőné bejelenti, hogy a pedagógiai továbbképző intézetek már nem foglalkozhatnak a középiskolai tanárok továbbképzésével, s kifejti, hogy ezt a feladatot elsősorban a Társaság szakosztályainak kell ellátnia. A választmány úgy határoz, hogy a szeptemberi választmányi ülésen az ebből alakított bizottság tárgyalja meg a kérdést és a decemberi választmányi ülésen javaslatát terjessze elő. Az elnök bejelenti, hogy a Szovjetunióban lefordították a Kéz—Markos—Pécsi—Szurovi-féle tankönyvet, Lengyelországban és Csehszlovákiában pedig a Markos—Pécsi-féle tankönyvet.

1954. december 3. Elnök: Bulla Béla. Az elnök jelenti, hogy Smidt szovjet akadémikus, a »Priroda« szerkesztője levelet intézett Akadémiánk elnökéhez és közölte vele, hogy szívesen publikálja magyarországi természettudományi kutatások eredményeit — tehát földrajzi vonatkozású témákat is. Az elnök javasolja, hogy a

földrajzosok ragadják meg az alkalmat és Straub Brunó akadémikus útján minél több cikket küldjenek a »Priroda«-nak. A főtítkárszámol felolvassa Pataki Béla levelét, melyben tagtársunk felhívja a figyelmet a sajtóban közlésre kerülő sok szakmai hibával készült térképvázlatokra. A választmány határozata értelmében a Társaság felajánlja az Újságíró Szövetségnek, hogy a térképeket lektorálja, ugyanakkor levelet intéz a Népszavához, melyben felhívja, hogy a jövőben olyanokkal rajzolasson térképet, akik értenek is hozzá. Tóth Aurél választmányi tag ismerteti a bizottság munkáját, mely a középiskolai tanárok továbbképzését szem előtt tartva javaslatot tesz az Oktatásmódszertani Szakosztály üléseinek tematikájára. 1. Előadás, amely az utóbbi évtized kutatásairól összefoglaló képet ad. Az előadás megtartására Bulla elnököt kéri fel. 2. Az ország gazdasági földrajzának tanítása. Előadó: Wallner Ernő választmányi tag. 3. A Markos—Pécsi tankönyv megvitatása. 4. Az ismétlések kérdése. A titkárszámol felolvassa a pályázati bizottság ülésén felvett jegyzőkönyvet. Minthogy a munkák színvonala jóval felülmúlja a tavaly beküldött munkákat, a választmány javasolja a titkárságnak: igyekezzék az Akadémia illetékeseivel együtt magasabb pályadíjakat a jutalmazásra javasolt munkáknak megállapítani. Ezután felbontva a jelíges borítékokat, megállapítják a pályamunkák szerzőit.

1955. január 7. Elnök: Kéz Andor. A főtítkárszámol felolvassa a Magyar Földtani Társulat Barlangkutató Szakosztálya vezetőségének a választmányhoz intézett levelét, melyben az említett vezetőség kéri a fenti Szakosztály felvételét a Társaságba és javasolja, hogy a Karsztkutató Bizottsággal kibővítsék a Szakosztályt. Egyben javaslatot tesz a szakosztály vezetőségi összetételére. A választmány kimondja a Karsztkutató Bizottságnak Karszt- és Barlangkutató Szakosztállyá

való fejlesztését. Szakosztályelnökül Jakucs Lászlót, illetve társelnökül Láng Sándort választja. A választmány felszólítja az elnököt, hogy hívjanak össze alakuló szakosztályi ülést, a Földtani Társulat volt Barlangkutató Szakosztályának tagjai pedig kérjék felvételüket a Társaságba. Simon László választmányi tag a földrajz-oktatás hathatósabb téttele érdekében kéri a Magyar Földrajzi Társaság segítségét: a) megfelelő szervekkel karöltve, határozák meg Magyarországon tájait, amelyeket a tankönyvek egységesen tanítsanak; b) a gyakorlati életre való nevelés céljából jelentessen meg a Társaság minél több cikket, mely a földrajzi kutatásoknak a gyakorlati eredményeit ismerteti. Simon László kérelmével kapcsolatban Bonyhádi Jenőné választmányi tag abban a vonatkozásban kéri a választmány segítségét, hogy figyelembe véve mind az általános, mind a középiskolai, dolgoztasson ki olyan módszert, amely lehetővé teszi, hogy a megfelelő természeti földrajzi ismeretek alapján eredményesen lehessen tanítani a gazdasági földrajzot. A kívánásokkal kapcsolatban a választmány felkéri a Pedagógiai Tudományos Intézetet, hogy készítsen tervezetet. A tervezetet szakosztályközi bizottság bírálja el, ezután a szakosztályi ülésen kerüljön megvitatásra. Végül a több oldalról megvilágított kérdés kerüljön a választmány elé.

1955. március 4. Elnök: Mendöl Tibor. Az elnök bejelentésére a választmány melegen üdvözlí Szabó Pál Zoltán választmányi tagot abból az alkalomból, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa tudományos és társadalmi munkássága elismerésül a »Munka Érdemrend«-del tüntette ki. Ugyancsak melegen üdvözlí Vadász Elemér akadémiust 70 éves születésnapja alkalmából és őszintén gratulál magas kormánykitüntetésre, a Vörös Zászló Érdemrend elnyeréséért. A választmány, hogy a figyelmet a főbb földrajzi feladatokra irányítsa, az 1955. évre meghirdetendő pályázati felhívás témakörét szűkítette. Minthogy a pályázati felhívás célja az, hogy részben a fiatal, részben pedig nem kimondottan hivatásszerűen kutatómunkával foglalkozó földrajzosokat serkentsen kutatásra; ebből a szempontból is bizonyos feltételeket állapít meg. Észereint a pályázatban nem vehetnek részt kutatóintézetek munkatársai (segédmunkatárstól fel-

felé), valamint egyetemi és főiskolai docens, vagy ennél magasabb beosztásúak. A választmány hozzájárul a Művelt Nép Könyvkiadó földrajzi kiadványait intéző, illetve könyvek kiadásaihoz segítséget adó bizottság személyi összetételéhez. A bizottság tagjai: Láng Sándor, Szabó László, G. Szabó Mihály és Miklós Gyula. A főtítkár felolvassa Szabó Pál Zoltán választmányi tagnak tervezetjavaslatát egy csehszlovákiai társas tanulmányi kirándulásra, amelyet csereakcióként tart a Dédunántúli Osztály megvalósíthatónak. A választmány a javaslatához hozzájárul és megbízza a Dédunántúli Osztályt az akció lebonyolításával. Miután a titkár felveti »A Magyar medence kialakulása« c. oktatófilm bemutatásánál tapasztalt hiányosságokat és Tóth Aurél választmányi tag röviden ismerteti azt a módot, hogyan mellőzték az ő szakmai előírásait és hogyan próbálják korrigálni a film hibáit, a választmány Kádár László alelnök, Kéz Andor és Pécsi Márton választmányi tagok személyében bizottságot küld ki, hogy állapítsák meg az újonnan elkészült filmről, megfelel-e az oktatás céljának.

1955. április 7. Elnök: Mendöl Tibor. A főtítkár bemutatja a Tiszántúli Osztály kiadványát, a »Földrajzoktatás«-t. Midőn a választmány a lap elindításáért elismerését fejezi ki, egyben kritikái megjegyzéseket is tesz a kiadvány tartalmi összeállítását illetően. A választmány megtárgyalva Stépán Nándor tagtársunknak a földrajzi fényképezéssel kapcsolatos többirányú javaslatát, a kérdés tanulmányozására és megoldására bizottságot alakít. A választmány megbízza a főtítkárt, továbbá A. Nagy Miklós és Korpás Emil választmányi tagokat, hogy a Meteorológiai Társulat szegedi vándorgyűlésén Társaságunkat képviseljék. A Földművelésügyi Minisztériumnak a mezőgazdasági technikumok tanárai számára április 26—28-án Szegeden tartandó országos konferenciáján földrajzból A. Nagy Miklós főiskolai tanár tart előadást. Az Oktatásügyi Minisztérium májusban metodikai szakfolyóiratot indít. A választmány tekintettel az általános iskolai nevelők igényeire, nem ellenzi, hogy földrajzi kérdések a történelemmetodikai folyóirat függelékében jelenjenek meg, de kívánatosnak tartja, hogy az Oktatásügyi Minisztérium önálló földrajzi szakfolyóiratot adjon ki.